

Forfatter: Kierkegaard, Søren

Titel: Udrag fra Begrebet Angest

Citation: Kierkegaard, Søren: "Begrebet Angest", i Kierkegaard, Søren: *Begrebet Angest*, udg. af Lars Petersen ; Merete Jørgensen , Det Danske Sprog- og Litteraturselskab, Borgen, 1991, s. 82. Onlineudgave fra Arkiv for Dansk Litteratur:
<https://tekster.kb.dk/catalog/adl-texts-kierkegaard01val-shoot-idm140698092315424/facsimile.pdf> (tilgået 25. april 2024)

Anvendt udgave: Begrebet Angest

ἐξαιρητός. Hvorledes det end etymologisk forklares, det staaer dog i Forhold til Bestemmelsen: det Usynlige, fordi Tid og Evighed opfattedes lige abstrakt, da man manglede Begrebet Timelighed, hvilket har sin Grund i, at man manglede Begrebet: Aand Paa Latin: hedder det *momentum*, hvis Derivation (af *movere*) kun udtrykker den blotte Forsvinden*.

Saaledes forstaaet er Øieblikket ikke egentlig Tidens Atom, men Evighedens Atom. Det er Evighedens første Reflex i Tiden, dens første Forsøg paa ligesom at standse Tiden. Derfor forstod Græciteten ikke Øieblikket, thi om den end fattede Evighedens Atom, saa fattede den ikke, at den var Øieblikket, bestemte den ikke forlænds, men baglænds, fordi Evighedens Atom væsentligen var for Græciteten Evigheden, og saaledes hverken Tid eller Evighed kom til sin sande Ret.

Synthesen af det Timelige og det Evige er ikke en anden Synthese, men Udtrykket for hin første Synthese, ifølge hvilken Mennesket er en Synthese af Sjel og Legeme, der bæres af Aand. Saasandt Aanden er sat, er Øieblikket der. Derfor kan det med Rette siges dadlende om Mennesket, at han lever kun i Øieblikket, da dette skeer ved en vilkaarlig Abstraktion. Naturen ligger ikke i Øieblikket.

Det gaar med Timeligheden som det gaar med Sandseligheden; thi Timeligheden synes endnu ufuldkommere, Øieblikket endnu ringere end Naturens tilsyneladende trygge Bestaan i Tiden. Og dog er det omvendt; thi Naturens Tryghed har sin Grund i, at Tiden slet ingen Betydning har for den. Først i Øieblikket begynder Historien.

meligheden Hvor stærk er dog ikke den Modsætning, at man i Christendommen netop billedlig fremstiller Gud som et Øie

* I det N. T. findes en poetisk Omskrivelse af Øieblikket. Paulus siger, at Verden skal forgaae *ἐν στιγμή και ἐν ῥιπή σφθαιραίου*. Dermed udtrykker han ogsaa, at Øieblikket er commensurabelt for Evigheden, fordi nemlig Undergangs-Øieblikket i samme Øieblik udtrykker Evigheden. Man tillade mig at anskueliggjøre, hvad jeg mener, og tilgive det, forsaavidt man skulde finde noget Anstødeligt i Billedet. Her i Kjøbenhavn vare engang tyende Kunstnere, der maaskee selv neppe tænkte paa, at deres Præstation ogsaa kunde afvendes en dybere Betydning. De traadte frem, stilledes sig lige-overfor hinanden, og begyndte nu maaske at fremsætte en eller anden Idenkabelig Conflict. Naar da den menneske Udvikling var i fuld Gang, og Tidskuerens Øie fulgte Historien og ventede det Folgende, da brøde de pludseligen af, og forbleve nu utrukkeligen forstenede i det øieblikkelige menneske Udtryk. Virkningen heraf kan være overmaade comik, fordi Øieblikket paa en tilfældig Maade bliver commensurabel for det Evige. Det Platonske Virkning beror paa, at det evige Udtryk netop er udtrykt evigt, det Comiske læse derimod i, at det tilfældige Udtryk blev forevigt.